

Woensdag 13 november 1918 – ochtendeditie

De gewezen Duitse kroonprins.

Uit Maastricht wordt ons gemeld:

Hedenmiddag is de gewezen Duitse kroonprins met gevolg (drie adjudanten en een tiental flink bewapende soldaten) in drie auto's over Vroenhoven naar Maastricht gereden. Hij heeft zich onmiddellijk begeven naar het provinciaal gouvernement en verblijft daar, tot instructies uit Den Haag zijn ontvangen. Zijn echtgenote en kinderen zijn, naar ik verneem, sinds vijf dagen bij Roermond, bij Graaf Wolff Metternich. De gewezen Duitse keizerin kan Potsdam niet verlaten; ze is ziek. Van de andere leden van het keizerlijk gezin konden de officieren geen bescheid geven.

De gewezen kroonprins was in velduniform, droeg nog een kruis aan de hals en een lang lint van een ridderorde op de borst. Hij zag er opgewekt uit en leek blij als een drenkeling, die juist uit het water gered is. Hij gebruikte het middagmaal bij de commissaris der koningin, waar hij ook het avondmaal zal gebruiken. Men maakt toebereidselen om hem hier te laten overnachten. Iemand van zijn gevolg zegde, dat ze zondag niet konden vertrekken, omdat de kroonprins eerst zijn commando wilde overdragen. Voor de tocht had men zich op alle gebeurlijkheden voorbereid.

Op straat wordt de Marseillaise gezongen. Militairen, marechaussee en stedelijke politie zetten de straten af.

Waarschijnlijk gaat de gewezen kroonprins morgen verder.

Van andere zijde wordt ons gemeld:

De gewezen kroonprins is vergezeld van majoor von Müldner, majoor von Müller, adjudant, ritmeester von Zobeltitz en enige chauffeurs en kamerdiensdieners. Ze kwamen van het kasteel Roumont, waar hij van de troepen afscheid had genomen. Men wacht te Maastricht instructies af, waarheen hij moet vertrekken. De gewezen kroonprins was in uniform. Een patrouille begeleiders heeft hem geïnterneerd.

De uitvoering der wapenstilstandsvoorwaarden.

Parijs, 12 november. De maarschalk van Frankrijk, opperbevelhebber der geallieerde legers tot kapitein Sisteron, hoofd der Franse missie te Spa:

Verwittig de Duitse overheid, dat ingevolge artikel één, tweede toevoegsel van het wapenstilstandsverdrag, vertegenwoordigers door het Duitse leger geaccrediteerd, zich de 15e 's middags om 2 uur bij de afgevaardigde van de koning der Belgen aan het station te Brugge moeten vervoegen om instructies te krijgen. Die vertegenwoordigers moeten alle inlichtingen kunnen verstrekken omtrent de algemene organisatie van het spoorwegnet en van de waterwegen in België, het personeel, daarbij in dienst, de aanduiding bij naam van de voornaamste hoofden van dienst en de vernielingen, daarbij aangericht of voorbereid.

Ten tweede moeten bevoegde vertegenwoordigers van het Duitse leger zich de 16^e om 2 uur 's middags aan het station te Nancy, onderscheidenlijk bij de voorzitter van de geallieerde commissie der veldspoorwegen en die der overeenkomstige commissie voor de binnenvaart vervoegen om gelijksoortige instructies in ontvangst te nemen wat de Duitse en Luxemburgse spoorwegnetten aangaat alsmede de waterwegen van Rijn, Moezel en Saar tussen Elzas-Lotharingen en de Nederlandse grens.

Uit Gent.

Gent, 11 november. Nooit heeft Gent een dergelijke uitgelatenheid gekend. De Duitsers hebben maandagochtend de Duitse vlag op het stadhuis neergehaald. De mensen stonden zo dicht opeengepakt, dat de auto van de minister van binnenlandse zaken niet kon doorrijden. Hij was met het oog op de bevoorrading aangekomen.

De Duitsers losten om 11 uur precies het laatste schot. Ze hebben de stations, viaducten en spoorlijnen opgeblazen en op de mannen van dienstplichtige leeftijd de hand gelegd. Wat de activisten aangaat, zij zijn gevlucht.

Vanochtend zijn Paul Emile Janson, kamerlid, en de secretaris van de Spaanse gezant door de Duitse linies naar Gent gekomen. Ze deelden mede, dat de Duitse soldaten aan het muiten waren geslagen en de officieren hadden gedwongen de keizerlijke onderscheidingstekens af te leggen. Daarna waren ze naar het paleis der natie gegaan, waar ze een vergadering belegden na de rode vlag te hebben gehesen. Toen deden ze voor enkele stuivers hun wapens van de hand of droegen hun geweer met de kolf naar boven.

Wat de stemming onder de bevolking aangaat, die is schitterend. P. E. Janson heeft evenals Anseele de koning opgezocht om hem verslag over de toestand uit te brengen.

Slechts drie activisten zijn te Gent gebleven, waar ze zich schuil houden.

De mensen wisten niets van het aftreden van de keizer en evenmin van de wapenstilstand.

Volgens bericht van de grens hebben zich te Brussel strubbelingen voorgedaan. De Belgen wierpen de kiosken in, waar Duitse bladen

verkocht werden en schoten uit de huizen op Duitse soldaten. De Duitsers schoten terug en naar het heet, zijn er 40 slachtoffers.

Te Sittard zijn zondag en maandag meer dan 100 uit Duitsland gevluchte Russen, Fransen en Belgen aangekomen, velen in deerniswekkende toestand. Ze zijn allemaal opgenomen in de quarantainebarakken.

Men meldt ons uit Aardenburg:

De geruchten van over de grens, die ons bereiken wijzen er alle op, dat de Belgen korte metten maken met diegenen van hun landgenoten, die voor de Duitsers zaken hebben gedaan. Verscheidene bekende handelaars uit Maldegem en St.-Laureins zijn al gevankelijk weggevoerd. Ook moeten zij uit "Vrij België", dat aan deze zijde van de elektrische draad lag, die ten behoeve van de Duitsers gesmokkeld hebben, het ontgelden. Een vader en zoon zijn al meegenomen wegens peper smokkelen, een ander, die naar "Vrij België" getrokken was, omdat hij ook in Nederland wat op zijn kerfstok had, moet naar Duitsland zijn uitgeweken; een derde, die ziek te bed lag en een schildwacht voor en achter zijn huis had gekregen, wist door het bovenraam in de zijgevel te ontvluchten. En verderop in België moet het op dezelfde wijze toegaan: wie ten behoeve der Duitsers zaken heeft gedaan, wordt onverbiddelijk weggevoerd naar Brugge, zegt men.

Uit Roosendaal seinde men ons gisteren:

Vandaag was ik te Essen, dat vier jaar lang door de draad van het overige België gescheiden is geweest. De Duitse bezetting was er nog, doch liep mistroostig ongewapend, en is voornemens om zich in Nederland te laten interneren, wanneer ze niet bijtijds naar het vaderland kan worden teruggebracht. De hele plaats had een zeer

feestelijk aanzien, daar huis aan huis vlagde en oud en jong met de Belgische kleuren getooid was. Ook kwamen vele sedert lang verbannen mannen vandaag terug, juichend begroet door hun familieleden. Alle kinderen van het pensioonaat liepen met de nonnetjes luid de Brabançonne te jubelen. Tegen zonsondergang werd de draadversperring achter Essen stroomvrij gemaakt.

Morgen is Antwerpen weer bereikbaar.

Een draadloos telegram uit Engeland gaat nog eens de militaire toestand na op het ogenblik, dat het laatste schot viel. De geassocieerden hielden toen een front van 300 mijl bezet. De laatste beslissende tonelen ontrolden zich precies op historische gevechtsterreinen in Frankrijk en Vlaanderen. Bij hun laatste opmars namen de Britten Malplaquet.

Woensdag 13 november 1918 – avondeditie

Rotterdam.

Koning Albert's naamfeest wordt vrijdag aanstaande door de Belgische kolonie gevierd; als naar gewoonte zullen onder de leiding van het Belgisch comité en de Belgische kring hier twee betogingen gehouden worden.

Vrijdag om 11 uur in de voormiddag zal een plechtig te deum gezongen worden in de kerk der eerwaarde paters jezuieten, Westzeedijk. Zondag 17 dezer om 7 uur 's avonds zal in de grote Doelezaal een feest plaats hebben.

Verklaring der Duitse gedelegeerden bij het tekenen van de wapenstilstand.

Parijs, 12 november. Bij het tekenen van de wapenstilstand hebben de Duitse gedelegeerden de volgende verklaring afgelegd: de Duitse regering zal natuurlijk met al haar krachten er op uit zijn om de opgelegde verplichtingen te helpen uitvoeren. De gedelegeerden erkennen, dat op hun voorstel de delegatie der geallieerden op enige punten een geest van verzoening aan de dag gelegd heeft. Ze beschouwen de opmerkingen, die ze op 9 november maakten en het antwoord, dat hen op 10 november gegeven werd als één geheel uit te maken (met de voorwaarden? – Redactie). De kortheid van de termijn voor de ontruiming, evenals de uitlevering van de onontbeerlijke vervoermiddelen dreigen een toestand in het leven te roepen, die buiten de schuld van de Duitse regering en het Duitse volk om, de uitvoering der voorwaarden onmogelijk kan maken. De gedelegeerden achten het verder hun plicht, in aansluiting aan hun herhaalde mondelinge en schriftelijke verklaringen, er nog eens met de grootste kracht op te wijzen, dat de uitvoering van het verdrag het Duitse volk in de anarchie en de hongersnood moet storten. Na de openbare uitingen, die de wapenstilstand inleidden had men voorwaarden verwacht die wel alle militaire waarborgen aan onze tegenstanders zouden geven, maar die tevens een einde zouden maken aan het lijden der non-combattanten, der vrouwen en kinderen. Het Duitse volk, dat 50 maanden lang stand hield tegen een wereld van vijanden, zal zijn vrijheid en eenheid handhaven ondanks alle geweld. Een volk van 70 miljoen zielen lijdt, maar kan niet sterven. Volgt de ondertekening der gedelegeerden.

De ontruiming van België.

Men meldt ons, dat het Belgisch leger order ontvangen heeft om rustig in zijn posities te blijven tot donderdag 11 uur. Van dat uur af zal men elke dag 16 km vooruit trekken, zodat de Duitse elke dag evenveel terrein zullen moeten ontruimd hebben. Het Belgische leger hoopt zondag te Antwerpen en Brussel zijn intocht te houden.

Er heerst begrijpelijkerwijze een geestdriftige stemming in het Belgische leger. Van enig ongeduld of oproerigheid is geen spoor te merken. Dit heeft de heer van Kol kunnen vaststellen. Dat te Zelzate de laatste Duitsers, die zich overgaven, een rondedans op de markt hebben uitgevoerd, heeft niet belet dat zij door de Belgische soldaten krijgsgevangen gemaakt werd. Men heeft ze al dansende binnen de linie gevoerd.

Belgische schatkistbiljetten.

Men seint ons uit Brugge:

De ministerraad heeft ter bevordering van een gezonde geldcirculatie besloten 5% schatkistbons uit te geven met een looptijd van drie maanden, door de inschrijver te voldoen voor 70 (70?) procent in marken, tegen de koers van 1,25 F, en voor 25 procent in Belgisch geld.